

SPACING / RAZMICANJE

naming / T war imenovati / O ratom

UCITELJ NEZNALICA, BILTEN BR. 2 OKTOBAR 2011

BLOKODOM DO OBRAZOVANJA

Jelena Veljić

Univerzitet u Beogradu konačno je javnosti pokazao svoje pravo lice. Počevši od države koja bita studente sa kojima će „pregovarati“ o unapred dogovorenim zahtevima, preko rektora Branka Kovačevića koji poziva državu da blokadu Filozofskog i Filozofskog fakulteta okonča „milom ili silom“, do profesora koji, braneći navodne interese onih studenata koji tobože žele da idu na predavanja, i cinično se pozivajući na pravo na slobodu kretanja, cepaju plakate, fizički nasrću na studente u blokadi, i zaključavaju njihove stvari u okupirane učionice. Nekadašnji, progresivni intelektualci! Zloupotrebljavaju medijski prostor ne bi li zaštitili državu i povezal studentske proteste sa opozicionim partijama. Sve navedeno, naravno, praćeno je konstantnim i upornim obmanjivanjem javnosti o broju i odlikama studenata u blokadi – „njih petnaestak“, nasilnici, narokomani, huligani, anarhisti, komunisti, desničari – kao i navodnom ispunjenju zahteva od strane Ministarstva prosvete i nauke, Univerziteta i fakulteta. Klasična tehnika – zavadi študent međusobno – uporebljavaje je upravo ovih dana, kada su profesori, predvođeni studente koji navodno hoće da posećuju predavanja, sn-

imali njihove maltene iznuđene izjave o slobodi kretanja. Od toga nema dalje. Posedmite se o čemu je ovde uopšte reč. Studentski protesti počeli su 6. oktobra sa četiri jasna zahteva:

1. **48-budžet** – zahtevamo da svi studenti i studentkinje koji su osvojili 48 ESPB bodova dobiju status budžetskog studenta, s obzirom na činjenicu da opterećenje studenata nije realno iskazano; dakle, mi ne tražimo oslobađanje od plaćanja školarine samo za ovu godinu ili nešto slično – tražimo SVA prava koja budžetski studenti imaju po Zakonu
2. **Vraćanje apsolventskih rokova i staža** – zahtevamo da se studentima/kinjama koji nisu neposredno po završetku slušanja predavanja sa poslednje godine studija položili preostale ispite omogući da iste polažu svakog meseca, bez vremenskog ograničenja za polaganje ispita i bez ikakve nadoknade
3. **Uklidanje rangiranja** – zahtevamo ukidanje postojećih kvota koje propisuju da samo određeni broj studenata koji su ispunili uslov za dobijanje statusa budžetskog studenta to i ostvare; svi studenti/kinje koji ostvare uslov MORAJU biti na budžetu
4. **Školarina na tri minimalne plate** – zahtevamo da se visina školarina na svim državnim visokoškolskim ustanovama za-

konksi ograniči na iznos od tri minimalna mesečna primanja
Kontekst u kojem se plasiraju ovi zahtevi je jasan:

- (a) država godinama ne izdvaja za visoko obrazovanje dovoljno sredstava na koja se sama obavezala shodno Zakonu o visokom obrazovanju
  - (b) usled navedenih okolnosti najveći izvor prihoda fakulteta koje je država trebalo da im obezbedi postaju školarine
  - (c) ne postoje realni kriterijumi za formiranje cene školarina, već se one određuju paušalno i to onako kako odgovara profesorima, tj. profesori sami odlučuju o visini svoje plate, jer plata zavisi od visine školarine.
- Nakon što je Ministarstvo danima ignorisalo i odbijalo da primi zahteve studenata, pod izgovorom da studenti u protestu nisu „legitimni predstavnici“, plenum studenata/kinja Filozofskog fakulteta donosi odluku o blokadi. Nasuprot studentskim parlamentima, čija je korumpiranost već opšte mesto, plenumi su direktno-demokratskim studentskim strukturama na kojima pravo prisustva, učešća i glasanja ima svakom ko je zainteresovan za teme koje su razmatraju. Ovaj iskaz samoorganizovanja zastupa otvorenost nasuprot zatvorenim sastancima studentsko-političkih elita, inkluziju naspram isključivanja „nekom-

petentnih“ i transparentnost nasuprot skrivanju odluka, dokumenata i učesnika/ka. Nasuprot jezivom odgovoru državnih i univerzitetskih vlasti, te njihovih „nezavisnih“ intelektualaca, sve veći deo javnosti i alternativne kulturne scene ovih dana upućivao je i vrlo konkretnu podršku studentskim blokadama. Alternativni edukativni programi Oslobođenog Filozofskog i Oslobođenog Filozofskog fakulteta odigravaju se na dnevnoj bazi, a podršku im daje i sve veći broj kulturnih, umetničkih, aktivističkih organizacija i kolektiva, ali i jedan deo profesorske zajednice. Zahvaljujući blokadi, fakulteti su konačno ispunili svoju svrhu, postavši mesto samooorganizacije i samooobrazovanja.

STUDENTSKO PITANJE KAO DRUSTVENO PITANJE

Noa Treister

Diskusija održana na Oslobođenom Filozofskom fakultetu 26. 10. 2011.

Na početku je bilo reči o tome da pričam na engleskom, ali sam odlučila da pričam na srpsko-hrvatsko-bosansko-crnogorskom jeziku koji baš otelovljuje taj društveni aspekt o kome ćemo pričati danas. Ja ću pričati na tom lošem imigrantskom jeziku

koji je uvek pre svega politički jezik zato što se direktno odnosi na pozicije moći i odnose među ljudima, pogotovo što nas podseća na pitanje ko ima pravo na javni govor i po kojim kriterijumima, i daje je veliki broj ljudi javni govor mesto gde preuzimaju lični i društveni izik. Ali baš zbog toga što se ovo mesto – blokada Filozofskog i Filozofskog fakulteta – pretvorilo u mesto samooobrazovanja, i govor ne mora da dolazi sa pozicija moći ili autoriteta, osećala sam da je to moja štica i obaveza, kao svakog člana ovog društva, da dođem i podelim sa vama svoje mišljenje.

Naziv projekta – Imenovati TO ratom – nije takav samo zato što štio su mnoge strukture i stavovi koji postoje danas u Srbiji nastali tokom devedesetih, već zato što i dan danas država nastavlja da vodi rat protiv njenih građana i da proizvodi rat među raznim društvenim grupama – kao kad kaže studentima da nema para za njih zbog radnika ili veterana ili invalida, itd. Na taj način, ona razbija pojam društva kao celine, i predstavlja društvo kao skup individua ili interesnih grupa, sa plitkom mogućnošću za solidarnost. Zato je najvažnije da u bilo kojoj borbi, vidljivo društvo zauzme prvo mesto, što je dosta teško s obzirom na to da država ili uprava veći traži konkretne zahteve, sektoralne zahteve, koji idu na račun drugih sektora, kako bi izbegla strukturaliziranje javnog prostora u kome se pruća i tvrti društva. Drugi primer mehanizama za razbijanje društva kao celine, je stvaranje predrasuda prema raznim grupama – veterani su li izgubili rat ili su ispravili i išli da pljačkaju i ubijaju, pa zato nemaju prava da traže istać sa tim u vezi, kao se „veterani“ kao grupa mnogo puta poklapaju sa radničkom klasom, po toj logici, ni radnici nemaju štta da kupe o privatizaciji. Istovremeno, študenti, po tome što traže besplatno obrazovanje, su „paraziti“ tako da ni oni

ne imaju pravo na govor. Šta bi to značilo govor u javnosti? Govor u društvu? To podrazumeva da kada pričam u svoje ime, kao individua, pričam istovremeno u ime društva, u ime studenata, u ime radnika, u ime veterana, u ime Roma, invalida ali i u ime vlasti, tajkuna, profesora itd. U ime te celine štio društvo jeste. Ja sam istovremeno i pojednina i celina društva. To ne znači na bilo koji način uzimanje vlasti, vlasništvo, moći ili reprezentaciju, to znači da sam svjesna da danas-sutra potencijalno mogu da zauzmem tu poziciju radnika, profesora, veterana ili ministra, da budem bogata ili siromašna i taj potencijal daje mi mogućnost doživljavanja raznih pozicija i njihovih unutrašnjih rascepa. To mesto unutar sebe koje je svjesno ili svedok unutrašnjeg rascepa (ili mnoštvo) ne samo među različitim pozicijama već i u govornu samom po sebi, obezbeđuje da je govor javni govor u ime celine i da ne uzima mesto drugog. Rascep govora je rascep između tog koji govori, toga štio izgovara, svedočanstva o tom govoru i svedočanstva o rascepu. Pitanje obrazovanja za sve nije samo pitanje mogućnosti individua za bolji život. To je pitanje koje znanje i koje iskustvo ulaze na fakultet i, shodno tome, koje istraživanje i nauka izlaze sa njega, s obzirom na to da govoru to istraživanje čini bazu za politike (policies), a te teme i metodologije su presudne za društvo. Za svako pitanje koje sam otvorila ovde tokom njihovih šest godina boravka u Srbiji – odnos sela i grada, gasbarstajbi, seks u tranziciji, ratni veterani – postojalo je vrlo malo istraživanja na temu važnosti tih fenomena za društvo; gde su ti ljudi, zašto njihovo iskustvo nije deo društva? Nije li uloga fakulteta, pogotovo Filozofskog, da preslikavaju, mapiraju, ispituju društvo? Izgleda da današnja policika o obrazovanju smatra da je uloga fakulteta samo

da pripreme studente za marketinško istraživanje ili da obezbede evropsku uniju od dolaska nepoželjnih imigranata, tako da i kad dolazi student sa takvim ili onakvim iskustvima nju/njega ne podržavaju da istražuje svoju poziciju govora već da je sakrije u „politički udobnim“ temama i metodologijama. Na taj način, nauka gubi svoju nezavisnost i autonomiju i postaje deo političko-tržišnog aparata umesto da bude javni govor društva za društvo o društvu. Kako je rekao naš saradnik Mile Milošević, predsednik udruženja Srpski ratni veterani: „Država ima svoje veterane, svoje studente, svoje profesore, svoje lovce i ribolovce, itd.“

Drugo pitanje je pitanje odgovornosti i njenog skrivanja. Prebacivanje odgovornosti sa jedne institucije na drugu, od jedne institucije ka drugoj, tako da se nikad ne zna koja ličnost i koja pozicija može direktno da odgovara i kome treba uputiti zahteve. Na bilo koji pitanje na temu odgovornosti dobija se odgovor „Pa, ne znam“. Ta situacija, koja u čoveku izaziva nesigurnost, treba interpretirati kao poziv za svakog od nas da preuzme odgovornost za samooobrazovanje i samooorganizaciju. Ali kome je upućen taj odgovor štio je sadržan u reči *odgovornost*? Pa, svima, naravno, ali ko su ti svi? *Svima* ukazuje na neku metu ravnopravnosti, to jest, liberalnu ideju dostupnosti za sve i ravnopravnosti ispred zakona, ali istovremeno pokazuje atomizaciju društva na individue koje se kao pojedinci ili interesne grupe (moćne ili marginalizovane) bore jedna protiv druge za priznanje, moć i resurse. Tako se javnost pretvara u publiku, solidarnost u alijansu protiv drugog ili u milosrdie (filantropiju), različnost u folklor, i politički stav u participaciju.

Kako staviti društvo u prvi plan? To je tema diskusije danas.

KRATAK KURS ISTORIE MISLJENJA U JUGOSLAVIJI

Branimir Stojanović

Prisutni: Dragana Kitanović, Dragoslav Ulić, Dragana Živojinović, studentkinja likovne akademije koja se nije predstavila i Branimir Stojanović

Prva sesija čitajuće grupe „Kratak kurs istorije mišljenja u Jugoslaviji“, održana 25. 10. 2011. godine, nije otpočela diskusijom teksta nego uvodnim obraćanjem moderatora Branimira Stojanovića koji je elaborirao kratku najavu za čitajuću grupu: izbor knjiga za čitajuću grupu je zapravo istonja diskusija o temi statusa subjekta i problema subjektivacije u epohi socijalizma; socijalizam nastao kroz socijalnu revoluciju, kroz jedan hiperpolitički akt, zabranio je političku borbu i subjektivaciju. Indeks te zabrane je krivično sankcionisanje govora članom 133. krivičnog zakona. Suprotno mišljenju da su „obični ljudi“ pod udarom ovog zakona, ispostavlja se da su i agenti vladajuće ideologije, radnici, i ideologije na vlasti, Partija, u istoj paralizii i da na dva različita načina ne govore: Partija tako štio govora u tuđe ime, dakle u ime radnika, progresivnih građana... nikad u svoje ime, a radnici tako štio radom govore i štio im je govor zabranjen parolom – Predimmo sa reći na dela. Drugim rečima, na vlasti nisu ni Partija ni radnici nego govor u suspenziji, govor koji se odriće govora. Zabrana govora ima drugu stranu, a to je zabrana mišljenja pošto mišljenje bez govora nema – mišljenje bez govora je mišljenja, prazna himera ili još radikalnije: „Neizgovoreno ne važi“ kako je Hegel zaključio kritiku metafizičkog idealizma čistog mišljenja. Teza koja okuplja tekstove čitajuće grupe je da se mišljenje u socijalizmu pojavljuje upravo kroz tematizaciju govorećeg sub-

jekta i da se prvi govoreći subjekt pojavio u filozofskom tekstu knjige Milana Kangrege „Etički problem u delu Karla Marksa“, načine u prvom pasusu Uvoda kada autor kaže – teza ove knjige je da čitav marksizam koji pokušava da napiše marksističku etiku pada ispod nivoa Marksovog nauka i da ostaje unutar horizonta građanske politike pošto nedostatak etike nije greška u Marksov filozofiji nego prazno mesto na kome tek treba da se pojavi subjekt. Drugim rečima, govorećeg subjekta zastupa teza, teza koju jednim aktom prekida naturalizovane reprezentacije i nužne koincidencije u ovom slučaju između Marksizma i subjekta – Marksizam je izgubio političku, on je deo naturalizovane ideologije socijalizma koja ostaje u granicama građanskog sveta; Vanja Sutić kroz uvođenje kategorije savremenosti daje jednu novu dimenziju problemu subjekta i subjektivizacije – subjekt je ili sam sebi savremen ili nije subjekt, odnosno u konstitutivnoj nemogućnosti da bude sam sebi savremen postaje subjekt; Radimir Konstantinov kroz figuru palanke uvodi temu i paradoks samoodvojenosti oštećene subjektivnosti; svaka od izabranih knjiga uvodi jednu novu diskusiju o problemu subjekta, jednu novu diskusiju konstataciju.

Nakon predstavljanja okvira Čitajuće grupe u diskusiji Dragoslav Ulujic je predložio da on pred sledeću Čitajuću grupu referise tečnu Milana Kangrege iz prvog broja časopisa *Praxis Mišljenje i htenje* pošto mu je u moderatorovom izlaganju nedostajala treća kategorija, osim mišljenja i govora, kategorija htenja ili delanja, a da ovaj tečnu jako dobro uvodi.

Moderator je naglasio da je ova čitajuća grupa isključivo u vlasništvu njenih učesnika i da je moguće da, ako u grupa odućki, počne i završi sa prvom knjigom ili uvodom u knjigu ili komentarom i diskusijom samo jedne rečenice iz knjige i da

čitajuća grupa moza da traje koliko god traže interes za predložene tekstove. Rad čitajuće grupe se završio obećavanjem moderatora da će polazišnicu distribuirati tekst iz knjige kao početnu tačku rada.

PUBLIKA JE UMETNOST

Milica Tomić

U okviru programa Razmicanje – Imenju To razom

Seriya razgovora posvećena aktivizmu, umetnosti i politici u umetnosti u saradnji Učitelja nezalica i Milice Tomić

EKONOMIJA, POLITIKA I OKTOBARSKI SALON bio je prvi u seriji razgovora koji se održao na izložbi 52. Oktobarskog salona. *Vreme je da se upoznamo*, u Muzeju istorije Jugoslavije.

Učesnice: Galit Eilat, umetnička direktorka 52. Oktobarskog salona i Mia David, direktorka KCB

Razgovor je osmišljen kao analiza procesa produkcije izložbe od njene konceptualizacije do same materijalne izvedbe kao mesta ukrštanja politike, ekonomije i administrativne produkcije jednog događaja u kulturi.

Pozivajući se na koncept transparentnosti kustoskog tima izložbe (Alenke Gregočin i Galit Eilat) pitanja su se odnosila na in-terakciju i strukturu odnosa svih agenata i institucija koje učestvuju u kreiranju i realizaciji izložbe. Mia David je detaljno predstavila ovaj proces objasnivši ulogu svih aktera, kao i funkciju KCB-a, pre svega kao pravnog lica koje zastupa, organizuje i producira Oktobarski salon.

Galit Eilat je govorila u ime kustoskog tima, svoje i Alenke Gregočin, gde je detaljno iznela njihova očekivanja, kao i probleme na koje su naišli, na potpuni nesporazum u odnosu na uslove rada, tehničku opremljenost izložbe i netrants-

parentnost budžeta. Kustoski tim smatra da ovogodišnja izložba u tom smislu pre kamufliira probleme koje su kustoskinje, nažalost, razumele tek u poslednjoj fazi procesa. Kustoskinje smatraju takođe da izložba ovakvog tipa ne počinje otvaranjem i ne završava se zatvaranjem Oktobarskog salona, baš kao ni produkcija jednog savremenog umetničkog dela. Njihova namera je bila da aktiviraju i učine vidljivim čitav niz institucija, nevladinih organizacija koje čine veoma važan aspekt naše kulturne politike i produkcije, a i dalje ostaju na margini lokalne javnosti.

Konstatovano je da je lokalni zakonski dizajn preuzak za produkciju izložbe ovakvog formata u odnosu na aktuelnu umetničku praksu i potrebe njene proizvodnje; i da je kasnjenje odluke o donošenju budžeta svojevršni oblik produkcije, a samim tim konceptualne cenure izložbe. Zbogpreviše kratkog roka skupštinskog odobravanja budžeta svi akteri jednog ovakvog procesa i događaja, od institucija, kustoskinja i kustosa, tehničara, producentinija, autora i autora unutar polja umetnosti, učenjeni su ili da prekorače svoje granice, ulože više nego što mogu i imaju, ili, ako ne pristanu na ovo uvenu, jednostavno odustanu. Uslovi rada koje nameću zakon i država, gradska kulturna politika predstavljaju svojevrsno nasilje nad svima koji na kraju za premla novca, plaćaju skuplje nego što je potrebno, iscripišu na kraju sve svoje snage. Nažalost, ovo stanje se shvata kao normalnost koje se svake godine ponavlja. Razgovor je bio prilika da se na primeru izložbe 52. Oktobarskog salona, *Vreme je da se upoznamo* u Muzeju istorije Jugoslavije omogući uvid i otvoreno razgovora u o uslovima rada, ulogama odgovornih koji uču i imaju završnu reč po pitanju konceptualnog dizajna i materijalnog ostvarenja izložbi Dktobarskog salona.

DECENTRALIZACIJA I PARTNERSTVO

Ivan Zlatić

Centralizovanost je najdominantnije obeležje privatizacije u Srbiji. Uprkos činjenici da se radi o procesu koji na manje ili više direktan način radikalno uče na životne i mogućnost za ostvarivanje elementarnih prava praktično svih građana Srbije, privatizacija se već deset godina sprovodi bez ikakvog javnog uvida, bez kontrole uopšte, kao klišaško-familijarni monopol finansijskih, političkih i ekspertskih „elita“, u proceduri koja ima samo jedno pravilo – da oni uvek budu u pravu. Kafkijanski mirak Ankevice za privatizaciju, ustanove koja sama kreira, sprovodi i kontroliše privatizaciju, ne zadovoljava čak ni minimalni nivo transparentnosti potreban da se njen osnivač smatra demokratijom u pokušaju. Bez ikakvih uložaja o men i u kojoj su parlamentu odgovori građanima, sindikati radnicima, a mediji publici, sledeće se mora istaći: parlamentarna kontrola privatizacije je, istina, predviđena zakonom, ali nikada nije delotvorno vršena: lokalne samouprave i sindikati „uključeni“ su u prodaju preduzeća davanjem neobavezujućih mišljenja, stolicom u tenderskim komisijama i slično nedovoljno; mali akcionari čak ni toklo; simulacije javne kontrole, na primer TV prenosi aukcijskih nadmetanja, jednostavno vredaju inteligenciju.

Drugim rečima, proces privatizacije u Srbiji ima sva obeležja diktature i intrige, a nijedno obeležje demokratije. Ciklus od četiri okruga stola *Biti radnik* danas pokušava da naznači razmere ove diktature i da potraži potencijale u društvu za njeno prevazilaženje.

Na prvom okrugom stolu, pod nazivom *Decentralizacija i partnerstvo*, koji je održan 22. oktobra, uz učesće predstavnika Pokreta Ravnopravnosti iz Zren-

janina, Udruženja Solidarnost iz Subotice i sindikata beogradskih preduzeća Narodni univerzitet Božidar Adžija, IP Prosveta i Trudbenik gradnja, usredsredili smo se na problem isključenosti lokalne samouprave iz procesa privatizacije, ali i na razmatranje pravca za rešenje ovog problema. Inicijativa koju su predložili zrenjaninjsko radničko udruženje Pokret Ravnopravnost i Pokret za slobodu, proizišla je iz iskustva trogodišnje borbe radnika-akcionara zrenjaninjske fabrike lekova Jugoremedije protiv sprege kontrolirane vlasti i kapitala nepoznatog (to jest „kipsarkog“, zapravo itekako poznatog) kopreka.

Istovremeno dok je vlast na zahteve za poštovanje zakona i ugovora u privatizaciji Jugoremedije odgovarala ignorisanjem, cinizmom i nasiljem, građani Zrenjanina su 2007. godine glasali da stopeđenje otpuštanja radnika-akcionara, koji su svojom višegodišnjom pomoćnošću i doslednošću impresionirali celu Srbiju, dobiju godišnju nagradu Grada Zrenjanina. Solidarna podrška lokalne zajednice borbi radnika Jugoremedije bitno je doprinela njihovoj pobeđi 2007. godine, a nakon povratka u fabriku, radnici Jugoremedije su podržali borbu radnika Šinvoza i BEK-a. Pokret Ravnopravnost je nastao u decembru 2007. godine okupljanjem radnika i malih akcionara Jugoremedije, Šinvoza i BEK-a kao politička artikulacija dinamike lokalne zajednice koja se, makar u slučaju Jugoremedije, pokazala jako vitalna opozicija diktaturi i spletkarenju. Na lokalnim izborima 2008. godine Pokret

Ravnopravnost je ušao u zrenjaninjski parlament. Njihovi odbornici su inicirali i predvodili Anketni odbor Grada Zrenjanina, osnovan sa ciljem da utvrdi razloge zbog kojih je Šinvoz otišao pod stečaj. Za izveštaj Anketnog odbora, u kom je konstatovano da je većinski vlasnik Šinvoza namerno izazvao stečaj, početkom 2009. godine glasali su svi zrenjaninjski odbornici. I vlast i opozicija.

Za trenutak je izgledalo da je solidarnost lokalne zajednice u potpunosti ovladala gradskom skupštinom. Međutim, Skupština Grada Zrenjanina nema nikakve nadležnosti u privatizaciji, tako da je svoj izveštaj mogla jedino da prosledi „na nadležno mesto“, prema Beogradu, ili Novom Sadu. Rečima predsednika Anketnog odbora Branislava Markušića: „Čim bi prešli pančevački most, ili čardu na Tisi, nailazili smo na ignorisanje!“ Bez iluzija zašto su zrenjaninjski odbornici jednoglasno podržali jednu političku deklaraciju iz koje ne sledi obavezujuće „pravne posledice“, ali i bez sumnje u svespovno političko iskustvo da su lokalni predstavnici vlasti podložniji javnoj kontroli nego prilike iz mira Vlahinijah agencija. Pokret Ravnopravnost je 2009. godine stao iza inicijative **da se lokalnim samoupravama vrši imovina koja im je oduzeta 1995. godine, i da se odgovornost za imovinu Republike Srbije u preostalim subjektima privatizacije odzume od Agencije za privatizaciju i poveri lokalnim samoupravama**. Među grupama i institucijama koje su podržale ovu inicijativu, našla se i

Stalna konferencija gradova i opština Srbije – jedna od institucija koje su sa neuvjerljivim izgovorom odbile poziv da učestvuju u radu okruga stola *Decentralizacija i partnerstva*. Reč „ignorisanje“ često se čula na okrugom stolu. Čas u oporom humoru organizatora čuk su prepričavali razgovore sa utvarama iz ministarskih i agencijskih kabineta, čas kao neizostavni deo oporog iskustva učesnika okruga stola, ipak ne toklo često da zaboravimo, ili bagatelismo zbog čega smo se skupili. Predstavnici Udruženja Solidarnost iz Subotice, koje okuplja radnike i bivše radnike Severa, Fidelinke i drugih subotičkih preduzeća, takođe su u svoju borbu dobili podršku lokalne skupštine, koja ih takođe nije primakla cilju – da se spreči pljačka Severa i ostalih preduzeća u privatizaciji. Njihovi predstavnici su istakli da je pored povećanja nadležnosti lokalnih samouprava u privredi isto tako vrlo važno da se gradovima i opštinama obezbede kapaciteti za izvršavanje svih nadležnosti, kao i da im centralna vlast ne stvara prepreke. U protivnom, desiće se da lokalne samouprave dobiju samo gomilu problema sa kojima ne mogu da izađu na kraj, ili će sa njima „izlaziti na kraj“ u sprezi sa lokalnim tajkunčima. Uostalom, nije da ne znamo kako gradovi i opštine inače upravljaju privrednim subjektima. Lokalna javna preduzeća najčešće su samo EPS u maom. Predstavnik Narodnog univerziteta Božidar Adžija objasnio je kako njihova uprava, koju postavlja opština Vračar, već

nekoliko godina donosi jednu po jednu štetnu odluku i polako vodi preduzeće u stečaj. Nije ni stigao da kaže svoje mišljenje o pozadini. Sa više strana iz publike prekinuli su ga komentari da ne bacio oko na zgradu Božidara.

Učesnici okruga stola su se saglasili da je neophodno vratiti imovinu lokalnim samoupravama i decentralizovati odlučivanje o privatizaciji, ali da to nije recept za rešenje svih naših problema, već samo šansa da radnici i mali akcionari kontrolišu postupanje vlasti u njihovim preduzećima. Prosta rečeno, ako živate i radite u Subotici, ili Vranju, nije vam ni malo svejedno da li ćete za pritisak na vlast morati da organizujete autobuse do Beograda, ili šetnju do gradske kuće. Zaključci okruga stola bile dostavljani predstavnicima institucija koje su ga ignorisale, uz poziv za sledeći okrugi stol, koji će se održati 5. novembra na temu *Šta posle taskida ugovora?*

Učesnici okruga stola *Decentralizacija i partnerstva*, više puta su napomenuli da našu inicijativu za vraćanje imovine lokalnim samoupravama i decentralizaciju u odlučivanju o privrednim subjektima u vlasništvu države, nikako ne treba dovoditi u vezu sa agitacijom za „regionalizaciju“, iza koje stojimo ona ista politička struktura čiji su ključni funkcioneri na okrugom stolu često pominjali kao nosioce diktature i intriga, te da se u saopštenjima sa okruga stola za svaki slučaj od „regionalizacije“ treba eksplicitno ograditi. Niste ni posumnjali, nadam se!

saradnici:

Srpski ratni veterani
Odrani Filozofski
Odrani Filološki

donatori i partneri:

KULTURNI CENTAR BEOGRADA

– Izdavač: Učitelj nezalica i njegovi komiteti
– Producent: Centar za kulturnu dekontaminaciju
– Izvršni urednik, dizajn i prelom: Matija Medenica
– Štampa: Fotokopirnica „Student“